

komunikace89

Výzva ke Dni pádu cenzury

ke kultivaci veřejného dialogu a rozvoji mediálního vzdělávání

vydána u příležitosti 25. listopadu 2019

Vážený pane ministře školství, vážený pane ministře kultury a vážený pane ministře zahraničí, oslovuji Vás jménem projektu Památník ticha s výzvou, abychom navázali na významný milník v naší historii, který se odehrál 25. listopadu 1989.

Před třiceti lety pražskou Letnou zaplnilo 750 tisíc lidí, aby na největší masové demonstraci v historii Československé republiky vyjádřilo nedůvěru tehdejšímu totalitnímu režimu. Ten den také monopolní socialistická televize poprvé živě představila tváře revoluce a do všech domácností přednesla projev Václava Havla, podle něhož **dialog veřejnosti s mocí započal.**

Z tohoto momentu vycházela i výstava Komunikace 89, která tisícům žáků a studentů ukázala, jak se dělala revoluce bez internetu a dalších komunikačních prostředků, jak se lámal režim, který byl založen na cenzuře a umlčování informací, a jaké formy manipulace tehdy běžně existovaly. Stalo se tak v multimediálním prostoru, kterému tato nová generace rozumí a je pro ni přirozená. V rámci výstavy Komunikace 89 jsme 25. listopad 1989 pojmenovali **Den pádu cenzury.**

Reakce návštěvníků i tvůrců výstavy jsou jednoznačné. Po třiceti letech svobody přicházejí nové formy manipulace, které infikují různými zájmy mediální prostor i naše myšlení. Jsou to jevy, které umíme pojmenovat, ale neumíme zatím přijmout účinná opatření, jak se jim bránit.

Také cyklus veřejných diskusí s předními českými novináři a mediálními odborníky, který jsme v rámci výstavního projektu organizovali na nádraží Bubny, varuje mnoha fundovanými argumenty... Zatímco před třiceti lety jsme se snažili rozpoznat pravdu od ideologických frází a toužili jsme po svobodě slova, dnes se snažíme reagovat na mediální manipulaci doléhající k nám na základě ignorance a obecně přijímaných lží prostřednictvím sociálních sítí a dalších moderních komunikačních kanálů.

Je nutné, aby české školství mělo co nejdříve jasnou metodiku a zřetelnou koncepci pro mediální výchovu. Neřízený úpadek mediálního prostředí je předobrazem pokleslosti celkové kulturní úrovně země. Je třeba přijmout opatření pro rozvoj kulturní diplomacie, která dokáže upevnit naši identitu v duchu současných evropských trendů.

Je třeba zahájit nový veřejný dialog o kultivaci mediálního prostředí a o základech kulturní gramotnosti všech generací. Novodobým desaterem na podporu demokratických principů a klíčem k obraně před černou magií moderních mediálních kanálů, jež manipulují s myšlením jednotlivců a usilují o destabilizaci celé společnosti, musí být vzdělávání a důvěryhodný mediální prostor. Nejde jen o kulturu, jde o bezpečnost naší země, každý se s tím denně setkáváme.

Je třeba vrátit důvěryhodnost médiím veřejné služby a definovat lépe a jasně čitelné kredity mediálním skupinám, které ctí základy novinářské etiky a kulturní tradice naší republiky. Pro politickou stabilitu země a její přirozený kulturní rozvoj je nutné, aby se povědomí o hodnotách mediálního prostoru stalo součástí občanské připravenosti občanů této země. Přirozenou součástí zahraniční politiky by se měla stát kulturní diplomacie, která jasně definuje naši roli v kontextu evropské paměti, identity a bezpečí před globálním extremismem.

Vážený pane ministře školství, vyzýváme Vás, abyste do března roku 2020 navrhnul opatření, která Váš resort v tomto směru může v dohledné době přijmout a prakticky naplnit.

Vážený pane ministře kultury, vyzýváme Vás, abyste navrhnul či vykonal příslušné kroky, které zabrání trvalému zhoršování mediálního prostoru a veřejného dialogu u nás. Média veřejné služby je třeba zabezpečit před zájmy vlivových skupin a odpolitizovat jejich rady.

Vážený pane ministře zahraničí, vyzýváme Vás, abyste přijal opatření, která dají novou šanci rozvoji kulturní diplomacie, bez které se naše identita v evropském prostoru ztratí v prázdných gestech nahodilých akcí a komerčním charakteru.

Vzdělávání a koncepce rozvoje kulturní politiky by měly mít svůj zahraničně-politický koncept, jenž bude schopen pracovat s podněty evropských a světových trendů na potlačování závažných sociálních jevů narůstajícího populismu, extremismu, xenofobie a nárůstu neonacismu. Je nutno jasně definovat hranice veřejného prostoru, jehož rozvoj a naplnění kulturních plánů vyžaduje politickou nezávislost, svobodu médií veřejné služby a stálý dialog o kvalitě a etice médií korporátních.

Na začátku března příštího roku bude Památník ticha opět připomínat výročí **vyhubení tzv. Terezínského rodinného tábora BIIb v Osvětimi**. Tato největší jednorázová masová vražda českých občanů byla spojena s propagandistickou manipulací pro uklidnění světového veřejného mínění. Velkolepá nacistická kamufláž v Terezínském ghettu dala mnoha čekatelům na smrt falešnou naději na zlepšení jejich zoufalé situace pomalého umírání v nedůstojných podmínkách.

Obrovská mediální manipulace totalitního nacistického režimu vedla k tomu, že se ještě dnes vypořádáváme s používáním lživých, dehumanizujících, demonizujících nebo stereotypních obvinění vůči Židům. Nejde jen o ně. Stereotypizace a manipulace s fakty je dominantní prvek diskusí na sociálních sítích, kde roste nenávist, promítá se do politických kampaní a vede k degradaci demokratických institucí.

Nabízíme Vám využití odkazu Terezínského rodinného tábora pro varování minulosti a k mobilizaci argumentů pro přijetí účinných opatření na zlepšení našeho současného mediálního prostoru. K vyhlášení boje proti obecně přijatým lžím ve veřejné komunikaci dnes, stejně jako v období obou minulých totalit dvacátého století. Všechny válečné zločiny jsou spojené s ideologicky řízenou propagandou, cenzurou a ztrátou svobody slova. Likvidujme je již v jejich zárodku!

Mluvme o nich veřejně, varujme před nimi systematicky naše děti a studenty!

Za Památník ticha, **Pavel Štingl**

V Praze, dne 25. listopadu 2019